BORD DWAR KONTROLL TA' KIRI TA' RABA' (MALTA)

MAĠISTRAT DR. SIMONE GRECH B.A., LL.D., Mag. Jur. (EU Law)

Rikors Numru 16/2017SG

Raymond Mallia (K.I. 738258M), Anthony Mallia (K.I. 365347M),

Laurence Mallia (K.I. 373049M), Josephine Caruana (K.I. 276251M),

Carmelo Mallia (K.I. 273353M), Bernarda sive Bernadette Borg (K.I. 377855M),

Rita Farrugia (K.I. 668460M) u Theresa Borg Xuereb (K.I. 748516M)

vs

Orazio sive Grezzju Abela (K.I. 887248M)

Illum, 5 ta' Diċembru, 2022.

Il-Bord;

Ra r-rikors ippreżentat fit-28 ta' Novembru 2017, li permezz tiegħu ġie premess u mitlub is-segwenti:

"1. Illi l-esponenti ghandhom l-pussess tar-raba' maghruf bhala Tal-Gholjiet li tinsab fil-limit tal-Gudja b'titolu ta' qbiela minghand l-Ufficju Kongunt;

2. Illi peress li din l-ghalqa hija wahda kbira, Raymond Mallia ta l-permess lill-intimat sabiex dan ikun jista' jibda jahdem dawn ir-raba' permezz tal-iskrittura bejniethom datata 12 ta' Mejju 2017 (annessa u mmarkata bhala Dok D);

3. Illi l-intimat ihallas l-ammont ta' €37.27 annwali lir-rikorrenti bhala hlas talli qieghed jahdem din l-ghalqa, mhux bhala hlas tal-qbiela ta' l-ghalqa;

4. Illi l-esponenti ghamlu dan a bona volonta taghhom u fl-ebda hin ma qalu li qeghdin jghaddu din l-ghalqa lill-intimat b'titolu ta' qbiela;

5. Illi l-intimat kellu jdawwar l-ghalqa mis-sistema tal-LPIS u lIACS minn fuqu ghal fuq l-esponenti izda l-intimat m'accettax li jaghmel dan u ghalkemm mitlub diversi drabi baqa' inadempjenti;

6. Illi l-intimat kellu jaghmel dan peress li l-ghalqa bl-ebda mod ma tappartjeni lilu izda hi mqabbla lir-rikorrenti. L-intimat seta' biss jahdem din l-ghalqa bil-kunsens tar-rikorrenti;

7. Illi ghalhekk l-esponenti jixtiequ jirriprendu l-pussess tar-raba' mqabbla lilhom de quo imma l-intimat ma jridx johrog mill-istess ghalqa;

8. Illi l-intimat m'ghandu l-ebda titolu fuq din l-ghalqa ghajr li jista jahdemd in l-ghalqa u ghalhekk m'ghandu l-ebda dritt fil-ligi li jibqa jahdem l-ghalqa.

Ghaldaqstant l-esponenti jitolbu lil dan il-Bord sabiex joghgbu, ghar-ragunijiet hawn fuq premessi u dawk kollha li ser jirrizultaw waqt it-trattazzjoni ta' dan ir-rikors, jawtorizzhom sabiex fl-iskadenza li jmiss ma jgeddux il-kirja u jirriprendu l-pussess tal-art taghhom, salv kwalunkwe kumpens li jista' jigi stabbilit skont il-ligi lill-intimati jekk ikun il-kaz.

Bl-ispejjez kontra l-intimati li minn issa huma ngunti ghas-subizzjoni."

Ra r-risposta ppreżentata fis-27 ta' Diċembru, 2017, fejn ġie eċċepiet is-segwenti:

"1. ILLI fl-ewwel lok, l-esponenti ma jaqbilx mal-premessi tar-rikors promotur li huma msejsa fuq numru ta' inesatezzi inter alia li l-esponenti m'ghandhomx ir-raba' de quo imqabbla ghandu meta fir-realta' l-esponenti jhallas il-qbiela relattivi, kif ser jirrizulta fil-mori tal-kawza; kif ukoll li mhux minnu li l-esponenti kien biss a tenur tal-iskrittura datata 12 ta' Mejju, 2017, li hu seta' "jibda jahdem" ir-raba' de quo stante li ilu jahdimha ghal snin shah wara li kompla fuq missier il-mara tieghu, kif ukoll ser jirrizulta fil-mori tal-kawza.

2. ILLI fit-tieni lok, dejjem minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-esponenti ilu ukoll snin formalment registrat mal-Awtorita' koncernata li jahdem ir-raba' de quo;

3. Illi fit-tielet lok, ukoll minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-esponenti hassu li kien dahaq bih ir-rikorrenti Raymond Mallia meta kien talbu jiffirma

l-iskrittura datata 12 ta' Mejju 2017 tant li sussegwentament, tramite il-legali tieghu, ikkuntesta l-imsemmija skrittura bhala ghal kollox nulla, addirittura li kienet saret b'qerq, u biex ma jsirx uzu minnha, ghax ikun qed ikun perpetwat l-ingann, kif ser ikun ippruvat fil-mori tal-kawza;

4. ILLI fir-raba' lok, ukoll minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-esponenti kellu per forza jiddeposita l-qbiela l-Qorti wara li r-rikorrenti ghall-ewwel darba kemm ilha tithallas il-qbiela mill-esponenti, ghazel li ma jaccettahiex kumbinazzjoni u konvenjentament malli kienet iffirmata l-iskrittura datata 12 ta' Mejju 2017;

5. ILLI fil-hames lok, ukoll dejjem minghajr pregudizzju ghas-suespost, jekk ghas-sahha tal-arugment, l-iskrittura datat 12 ta' Mejju, 2017 kellha tittiehed in konsiderazzjoni u kkunsidrata bhala valida, jirrizulta manifestament car l-intenzzjoni tar-rikorrenti Raymond Mallia, kienet li l-esponenti ghandu dritt li jibqa' jahdem ir-raba' de quo sakemm l-esponenti "jieqaf u ma jkunx aktar possibbli ghalih li jahdem din ir-raba'..." li hija in kontradizzjoni lampanti mal-proceduri ntavolati mir-rikorrenti, u addirittura dawn il-proceduri, f'kull kaz, huma intempestivi, inutli u jirrazentaw il-frivolu;

6. ILLI fis-sitt lok, tenur kont tas-suespost, fl-opinjoni umli tal-esponenti it-talbiet rikorrenti ghandhom ikunu michuda.

7. Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Bl-ispejjez kontra r-rikorrenti inkluz tal-ittra gudizzjarja datat 23 t'Ottubru, 2017, li minn issa huma ngunti in subizzjoni."

Ra li din il-kawża ġiet assenjata lil dan il-Bord hekk kif ippresedut;

Semgħet ix-xhieda;

Rat id-dokumenti ppreżentati;

Rat li din il-kawża ġiet differita għas-sentenza;

Rat l-atti kollha ta' din il-kawza.

Ikkunsidra:

<u>Provi Prodotti</u>

Raymond Mallia ppreżenta affidavit, fejn spjega li l-art in kwistjoni, ilha bi qbiela għand il-familja tiegħu, għal bejn wieħed u ieħor, xi mitt sena. Din ir-raba' kien jaħdimha missieru, Anthony Mallia, u kien ukoll jaħdem raba' tal-madwar. Barra minn din l-għalqa, kien jaħdem xi sittax-il tomna oħra ta' raba' ieħor. Spjega li wara li mietu l-ġenituri tiegħu, din ir-raba' ġiet trasferita f'ismu u f'isem ħutu l-oħra. Il-qbiela titħallas lid-Dipartiment Proprjetà tal-Gvern. Kompla jixhed li missieru kien ħalla lil Bernard Grixti, li jiġi missier il-mara tal-initmat, sabiex jgħinu, u ta' dan kien jagħtih kumpens. Wara l-mewt ta' Bernard Grixti, l-intimat kompla jaħdem din ir-raba' u jgħin lilu u lill-aħwa Mallia. Spjega li matul is-snin, l-intimat intalab sabiex ma jibqax jagħmel użu mill-għalqa, iżda dan kien dejjem jitlobhom biex iħalluh iqatta' s-sigħat fiha. Spjega li fit-12 ta' Mejju, 2017, l-intimat iffirma ftehim quddiem in-Nutar Dr. Simon Manicolo, sabiex jirritorna l-pussess tal-għalqa lilu. Spjega li din l-iskrittura ġiet mitluba li ssir mill-istess intimat. Spjega li nonostante l-ftehim, dan xorta baqa' fil-pussess tal-għalqa, u għalkemm intbagħtu ittri uffiċjali sabiex l-għalqa tgħaddi lura, l-istess intimat ma onorax dak miftiehem.

F'seduta ohra, Raymond Mallia spjega li wara li sar il-ftehim tat-12 ta' Mejju, 2017, kienu ftehmu li l-għada jmorru Ta' Qali biex ir-raba' tinqaleb. Spjega li hekk kien sar, iżda l-uffiċjal inkarigat kien infurmahom, li r-raba' jinqaleb f'Awwissu u mhux f'Mejju. Spjega li l-intimat kien anke tah il-pjanta tal-LPIS, għax kien qallu li ġialadarba r-raba' kienet ser tinqaleb minn fuq ismu, huwa ma kellux bżonn dawn id-dokumenti. Spjega li għalhekk ftehmu li f'Awwissu, kellhom jerġgħu jmorru ta' Qali, iżda meta wasal Awwissu, l-intimat ma aċċettax li jmur jaqleb ir-raba'. Ikkonferma li sal-lum, dan ir-raba' għadu ddikjarat fuq l-intimat. Spjega li dan ir-raba', nofsu jinħadem u nofsu huwa blat, xagħri.

Spjega li huwa *part time farmer* u li għandu raba' ieħor. Spjega li fejn din ir-raba', għandom iktar raba'. Ikkonferma li din ir-raba' in kwisjtoni, hija bi qbiela għandu u għand ħutu mingħand il-Gvern. Spjega li wara li l-intimat ma aċċettax li f'Awwissu jaqleb ir-raba' għal fuqu u għal fuq ħutu, l-istess intimat avviċinah biex iħallas il-kumpens, iżda dan ma ġiex aċċettat. Ikkonferma li l-intimat kien qed jaħdem din ir-raba' għaliex hu u ħutu, u qabilhom il-ġenituri tagħhom, ma setgħux ilaħħqu mar-raba' kollha li kellhom.

Mistoqsi mill-Bord jekk wara li ġiet iffirmata l-iskrittura, l-intimat għarfux li kien ser jieqaf jaħdem din ir-raba', Raymond Mallia spjega li l-intimat ma kienx infurmah li ser jieqaf jaħdem ir-raba', iżda kien sar qbil li din titneħħa minn fuq ismu, filwaqt li jibqa'

jaħdimha. Ikkonferma li l-ftehim kien li jibqa' jaħdimha sakemm ikellu saħħa. Ikkonferma li Dok RM4 ġie mogħti lilu mill-intimat.

In kontroeżami, huwa ċahad li qatt ra l-ittra tas-7 ta' Settembru, 2017. Lanqas ma jiftakar li rċieva Dokument C a fol 5, anness mat-talba tiegħu stess. Ikkonferma li kienet saret skrittura mal-intimat quddiem in-nutar. Spjega li meta tkellem mal-intimat, kien qallu biex ir-raba' tibqa' għandu, iżda li mbagħad ma jerġax jaqlibha fuq uliedu. Spjega li kien l-istess intimat li qallu biex imorru jagħmlu karta għand in-nutar f'dan is-sens. Sostna li kien hu li ssuġġerixxa li jmorru għand in-nutar tal-Gudja. Sostna li l-ftehim sar fuq insistenza tal-intimat, għaliex li kien għalih, kien joqgħod fuq il-kelma tal-intimat biss. Reġa' kkonferma li wara li saret l-iskrittura, l-għada marru Ta' Qali biex jaqilbu r-raba', iżda r-raba' ma nqalibx dakinhar. Meta mbagħad f'Awwissu kien reġa' talbu biex imorru ta' Qali, l-intimat ma aċċettax. Sostna li kien imbagħad minn dakinhar, li l-qbiela ma baqgħetx tiġi aċċettata mill-familja Mallia.

Meta ġie mistoqsi r-raġuni għalfejn fil-ftehim ma tniżżilx li r-reġistrażżjoni tar-raba' kellha titneħħa minn fuq isem l-intimat, Mallia rrisponda li dan kien ser isir l-għada tal-iskrittura. Ikkonferma li kienu ilhom snin jitolbu li din ir-raba' tiġi lura fil-pussess tal-familja Mallia. Reġa' kkonferma li l-ftehim kien, li l-intimat jibqa' jaħdem ir-raba' sakemm ikollu saħħa u mbagħad, jgħaddi r-raba' lura lill-familja Mallia. Huwa ċaħad li ppretenda li jieħu din ir-raba' qabel. Iktar tard fix-xhieda tiegħu, ir-rikorrenti reġa' kkonferma li l-għalqa jippretendi li tiġi għand il-familja Mallia, meta jigi nieqes l-intimat. Sostna li l-kawża saret għaliex l-intimat ma riedx li r-raba' jerġa' jaqa' f'idejhom.

In rieżami, huwa sostna li apparti l-ftehim bil-miktub, kienu qablu li jmorru Ta' Qali u jdawwru r-reġistrazzjoni tar-raba', nonostante li r-raba' tibqa' tinħadem mill-intimat.

Grezzju Abela ppreżenta affidavit, fejn spjega li huwa miżżewweġ lil Generosa Abela, u li missier martu kien jaħdem din l-għalqa in kwistjoni. Spjega li meta ma kienx beda jħossu jiflaħ, huwa kien kompla jaħdem din l-għalqa minfloku. Sostna li kienu marru l-Għammieri biex qalbuha fuq ismu. Spjega li din ir-raba' fiha ċirka 4 tomniet, li minnhom 2.4 huma bagħli u 1.4 huma moxa, u ċioè tajbin biex jinħadmu. Qal li kien jiżra' l-aktar qamħ, iżda ġieli żera' patata. Kien iħallas Lm 2 fis-sena kull 15 ta' Awissu lil familja Mallia. Wara l-mewt ta' Anthony Mallia, il-qbiela kienet titħallas lill-armla Katerina Mallia. Spjega li l-qbiela baqgħet tiġi aċċettata sa Awissu 2017, meta mbagħad ma ġietx aċċettata, bil-konsegwenza li bdiet tiġi depożitata l-Qorti. Kompla jgħid li f'Mejju 2017, ġew id-dar tiegħu, Raymond Mallia u ħuħ, u wara li tkellmu, ġie aċċettat li r-raba' tiġi mdawwra fuqhom. Dan il-qbil sar għaliex huwa kien jaħseb li r-raba' hija proprjetà tagħhom. Madanakollu, meta ftit ġranet wara, marru l-Għammieri, ġew infurmati li r-raba' ma kienx jinqaleb f'dak iż-żmien.

Spjega li ftit ġranet wara, huwa kien mar ma' martu Ta' Qali jsaqsi jekk kienx ħaqqu xi kumpens jew benefikati fuq din l-għalqa, iżda l-iskrivani wissewhom li aħjar imorru għand il-*Lands* biex jivverifikaw li l-għalqa hija proprjetà tal-familja Mallia. Spjega li wara verifiki, irriżulta li l-familja Mallia ma kinitx is-sid tal-għalqa. Spjega li meta f'Lulju ċempillu Raymond Mallia, huwa kien qallu li l-għalqa mhux tagħhom, u li ma kienx bi ħsiebu jdawwar fuqhom. Qal li l-uffiċjali f'Ta' Qali kienu nfurmawhom, li jekk ma jkollhomx x'juru li qed jaħdmu din ir-raba', din ir-raba' tkun tista' tittieħed mingħandhom. Ikkofnerma li fuq talba ta' Raymond Mallia, huwa kien mar għand nutar u ffirma karta, li meta ma jkunx jiflaħ jaħdem aktar, ir-raba' tiġi mgħoddija lill-familja Mallia. Spjega li huwa ma jafx jaqra u kien qallu Raymond Mallia x'kien fiha l-iskrittura.

In kontroeżami, huwa spjega li huwa pensjonant, filwaqt li qabel ma' rtira, kien jaħdem mal-kuntrattur. Spjega li r-raba' kien jagħmilha qamħ għax l-isqaq huwa dejjaq, u biex jidħol, irid jidħol fuq in-nies. Qal li darba biss, żera' patata fiha. Spjega dak iż-żmien, kienu għadhom jidhlu bil-bhima. Ikkonferma li huwa kien iħallas il-kera lill-familja Mallia. Sostna li huwa ma dawwarx ir-raba' fuq il-familja Mallia, għaliex ingħata parir li jekk jagħmel dan, ikun iktar faċli biex din ir-raba' tittieħed mill-pussess tiegħu. Sostna li l-ewwel darba meta mar l-Għammieri flimkien ma' Raymond Mallia, huwa kellu dahru mal-ħajt, u kien jaħseb li r-raba' hija tagħhom. Spjega li f'Lulju ma reġax mar, għaliex imbagħad kien għamel il-verifiki, u rriżulta li r-raba' lanqas ma hija proprjetà tal-familja Mallia. Spjega li kieku r-raba' kienet tal-familja Mallia, huwa kien lest li jdawwar fuqhom.

Spjega li huwa daħħal il-ħamrija f'din l-għalqa. Ikkonferma li kien jieħu sussidju tal-qamħ fuq din l-għalqa. Sostna li huwa mar għand in-nutar biex ma jieħdux l-għalqa mingħandu. Ikkonferma li huwa ma jafx jaqra. In-nutar ġie mħallas mill-familja Mallia. Ikkonferma li n-nutar kien qara l-ftehim quddiemu. Sostna li n-nutar kien qallu li meta huwa ma jibqax jiflaħ, din ir-raba' ddur fuq il-familja Mallia. Ikkonferma li huwa ma dawwarx ir-raba' fuq Mallia, għaliex ir-raba' mhijiex proprjetà tagħhom. Ikkonferma li huwa għadu jaħdem ir-raba' billi jagħmilha qamħ u jqabbad lil uliedu. Huwa kkonferma bil-ġurament tiegħu, li huwa għadu sal-lum jaħdem din ir-raba', u għadu interessat f'din ir-raba'. Uliedu ġieli jiġu jgħinuh xi ftit. Spjega li huwa jqabbad nies biex jagħmlu l-ħart u jferrxu l-qamħ. Spjega li huwa m'għandux għodda biex jaħdmu hu. Qal li jqabbdu hu stess lil din il-persuna, u jħallasha. Qal li huwa għandu madwar 73 sena.

In rieżami, huwa spjega li l-qamħ jinqala' minn min jaħratlu. Spjega li huwa jbiegħu u jmorru igezzu. Qal li huwa jieħu ħsieb li l-qamħ jagħmlu f'balal. Spjega li huwa jferrex id-demel u jagħmel dak kollu li jiflaħ jagħmel. Huwa jieħu ħsieb il-ħitan tas-sejjieħ. Spjega li s-sussidju kien jieqaf li kieku neħħa r-reġistrazzjoni ta' din ir-raba' minn fuq ismu.

In kontroeżami ulterjuri, huwa spjega li s-sussidju jgħin xi ftit, iżda l-ispejjeż huma kbar.

Generosa Abela xehdet bil-proċedura tal-affidavit, fejn spjegat li lil missierha, dejjem tiftakru jaħdem l-għelieqi, inkluż din l-għalqa in kwistjoni. Spjegat li żewgha dejjem kien jgħin lil missierha, u meta xjaħ, missierha kien qaleb din l-għalqa fuq ir-raġel tagħha. Spjega li missierha kien iħallas Lm 2 fis-sena bħala qbiela, lil Bernarda Mallia. Qalet li meta l-għalqa kienet fuq ir-raġel, hija kienet tmur tħallas lil Katerina Mallia kull 15 ta' Awwissu. Spjegat li fl-1996, il-qbiela għoliet għal Lm 10 u fis-sena 2002 għal Lm 16. Spjegat li wara l-mewt ta' Katerina Mallia, hija bdiet tħallas lil Lorenz, iżda fis-sena 2017, hija ġiet infurmata li l-flus kellhom jingħataw lil ħuħ, Anthony Mallia. Spjegat li meta marret toffri l-flus lil Anthony Mallia, dan kien infurmahom li wara parir li ħadu, l-aħwa Mallia kienu ftehmu li ma jaċċettawx qbiela iktar. Spjegat li għalhekk, fuq parir tal-avukat, il-qbiela bdiet tiġi ddepożitata ġewwa l-Qorti. Spjegat li huma dejjem ħasbu li din l-għalqa hija proprejtà tal-familja Mallia, iżda minn riċerki li għamlu, skoprew li l-familja Mallia ma kinux il-proprjetarji.

F'seduta oħra, Generosa Abela spjegat li Raymond u Anthony Mallia kienu talbuhom din l-għalqa, għax uliedhom kellhom bżonnha. Spjegat li kienu talbuhom gimgħa ċans biex jieħdu parir. Spjegat li kienu marru Ta' Qali, u dawn kienu tawhom parir biex joqgħodu attenti għax jekk raba' tinqaleb minn fuq isimhom, ikun iktar faċli li r-raba' tittieħed mill-pussess tagħhom. Spjegat li kienu wkoll saqsew f'okkażżjoni oħra u kienu ġew mogħtija parir jiċċekkjaw, jekk ir-raba' kinitx verament proprjetà tal-familja Mallia. Spjegat li minn tfittxija li għamlu ma' tal-*Lands*, irriżulta li r-raba' ma kinitx tal-familja Mallia. Spjegat li r-raġel tagħha reġa' bdielu għaliex skopra li l-għalqa ma kinitx tal-familja Mallia. Sostniet li lil missierha, din ir-raba' ngħatat lilu bi qbiela u mhux biex jgħin.

In kontroeżami, hija kkonfermat li kienu marru Ta' Qali, wara li kienu ġew avviċinati minn Raymond u Anthony Mallia. Ikkonfermat li wara li sar il-ftehim, ir-raġel tagħha kien mar l-Pitkalija biex tiġi mdawwra, iżda kienu ġew infurmati li f'dak iż-żmien, ma kinux qed idawru reġistrazzjonijiet.

Ikkunsidra:

Mill-provi prodotti, jirriżulta li r-raba' magħrufa bħala Tal-Għoljiet li tinsab fil-limiti tal-Gudja, hija proprjetà tal-Uffiċju Konġunt, u qiegħda bi qbiela għand ir-rikorrenti (Vide Dok RM 1 a fol 19).

Jirriżulta wkoll iżda, li r-raba' in kwistjoni tinsab fil-pussess tal-intimat, li jħallas l-ammont ta' €37.27ċ lill-familja Mallia. Irriżulta mix-xhieda prodotta iżda, li llum il-

ġurnata, din is-somma qed tiġi ddepożitata l-Qorti, peress li mhux tiġi aċċettata mill-familja Mallia.

Bejn il-partijiet saret skrittura fit-12 ta' Mejju, 2017 (Vide Dok RM2 a fol 20).

Skont ir-rikorrenti, din ir-raba' qatt ma ġiet imqabbla lill-intimat, għax dan ma jistax isir mingħajr il-kunsens tal-Uffiċju Konġunt. Li seħħ biss skont l-istess rikorrenti huwa, li l-intimat tħalla jaħdem l-għalqa bi *buona volontà* u li l-hlas ta' €37.27ċ, huwa biss kumpens talli l-intimat qed jitħalla jaħdem l-għalqa, u mhux ħlas ta' qbiela.

Mill-banda l-oħra, l-intimat insista li din ilha għal żmien twil imqabbla lilu, u preċedentement, għand missier il-mara tiegħu. In fatti, huwa eżebixxa wkoll riċevuti permezz ta' nota tal-20 ta' Marzu, 2019, li minnhom jirriżulta li addirittura, hemm imniżżel li l-qbiela qiegħda b'lura.

Ikkunsidra:

Dan il-Bord iqis li din il-kawża hija mfassla fuq diversi kontradizzjonijiet. Dana peress li nonostante li kemm fit-tielet premessa, fir-raba' premessa, fis-sitt premessa u fit-tmien premessa, ġie mniżżel illi l-intimat ma ġiex imqabbel din l-għalqa, imbagħad fit-talbiet, ir-rikorrenti talbu sabiex dan il-Bord jawtorizżahom sabiex fl-iskadenza li jmiss, ma jġeddux il-kirja, filwaqt li jirriprendu l-pussess tal-art tagħhom, salv kwalunkwe kumpens li jista' jiġi stabbilit skont il-liġi lill-intimat.

Għalhekk it-talba giet imsejsa fuq il-premessa, li teżisti kirja bejn il-partijiet li waslet fi żmien ta' tiġdid/rilokazzjoni. Anke fin-nota ta' sottomissjonijiet tagħhom, ir-rikorrenti argumentaw li l-intimat, m'għandhux titolu ta' qbiela fuq din l-art, iżda kien biss jagħti kumpens lir-rikorrenti. Per konsegwenza, ir-rikorrenti, f'nifs qed jgħidu li m'hemm l-ebda kirja għaliex semmai, kulma hemm ftehim bejnhom u bejn l-intimat, stante li l-istess raba' hija mqabbla għandhom mill-Uffiċju Konġunt, u mbagħad f'nifs ieħor qed jargumentaw li dan il-Bord għandu jawtorizżhom ma jġeddux il-kirja, biex b'hekk jirriprendu l-pussess. Dana qed jingħad mingħajr ma' dan il-Bord joqgħod jidhol f'eżami dwar jekk hux kompetenti ommeno, li jisma' kawżi fejn hemm nuqqas ta' qbil, dwar jekk hemmx kirja ommeno viġenti bejn il-partijiet.

Anke li kieku dan il-Bord kellu jinjora din il-kontradittorjetà fil-premessi u fit-talbiet magħmula, dan il-Bord iqies li xorta waħda, it-talbiet tar-rikorrenti ma jistgħux jiġu milqugħa.

Dana qed jingħad għas-segwenti ragunijiet:-

Il-ftehim tat-12 ta' Mejju, 2017, sar bejn Raymond Mallia u l-intimat, u fih hemm imniżżel li l-partijiet qed jaqblu li Orazio Abela, qed jaħdem ir-raba' magħrufa bħala Tal-Għoljiet fil-Gudja, nofsu blat u nofsu jinħadem. Ġie mniżżel ukoll li Abela qed jiddikjara u jikkonferma, li meta huwa jieqaf u ma jkunx aktar possibbli għalih li jaħdem dan ir-raba', huwa jobbliga ruħu li jirritorna l-pussess tiegħu lil Raymond Mallia, u jirrinunzja għal kull drittijiet u pretensjonijiet li jista' jivvanta fuq dan ir-raba', mingħajr eċċezzjoni u bl-aktar mod ampju u sħiħ, inkluż iżda mhux limitatament, kwalunkwe kumpens għal benefikati li jkunu saru fl-istess raba'.

F'din il-kawża, irriżulta mix-xhieda mogħtija mill-istess Raymond Mallia, li l-ftehim u l-intendiment warajh, dejjem kien li din ir-raba' tibqa' għand l-intimat, sakemm ***"il-Bambin itih is-saħħa"*** u ***"jiġi nieqes".*** Fl-ebda ħin ma ġie miftiehem, li l-intimat għandu jaqbad u jiżgombra minn hemmhekk, malli jiġi mitlub jagħmel hekk mir-rikorrenti jew min minnhom. Il-ftehim jgħid ċar li din il-prerogattiva kienet f'idejn l-intimat, fl-istadju meta huwa jieqaf u ma jkunx aktar possibbli għalih, jaħdem din ir-raba'. Waqt is-smigħ ta' din il-proċedura, l-intimat għamilha ċara li huwa għadu jaħdem din ir-raba', li għadu interessat f'din ir-raba', u fl-ebda ħin ma waqaf jaħdem din ir-raba'. Dan jirriżulta mix-xhieda mogħtija mill-intimat bl-iktar mod ċar.

Fuq nota oħra, ir-rikorrenti Raymond Mallia xehed, li l-kawża seħħet għaliex wara li saret l-iskrittura fuq riferita, hu u l-intimat kienu qabblu li jmorru jdawwru r-reġistrazzjoni tar-raba' minn fuq isem l-intimat, għal fuq ismu u isem ħutu, iżda dan ma seħħx. B'kull rispett, il-ftehim, fl-ebda ħin ma semma xejn dwar bdil fir-reġistrazzjoni. Ir-rikorrenti jsostnu li l-fatt li l-intimat kien qabel li ser idawwar din ir-reġistrazzjoni minn fuq ismu, u mbagħad reġa' biddel fehmtu, jammonta għal qerq sabiex huwa jibqa' fil-pussess ta' din ir-raba'. Dan il-Bord iqies li għalkemm l-intimat innifsu kkonferma li huwa ħassu dahru mal-ħajt, u kien ser ineħħi r-reġistrazzjoni minn fuq ismu, iżda mbagħad wara li għadda ż-żmien u għamel il-verifiki tiegħu, darlu l-ħsieb, dan il-bdil fil-ħsieb, bl-ebda mod ma jiġġustifika t-talba tar-rikorrenti għar-rilaxx tal-għalqa a favur tagħhom. In oltre, semmai, tali bdil fir-reġistrazzjoni kellu jsir fil-mument li l-art ma tibqax fil-pussess tal-istess intimat, u mhux fi żmien meta skont l-istess ftehim raġġunt u skont l-istess xhieda ta' Raymond Mallia, din ir-raba' kienet għadha fil-pussess tal-intimat. Anke, il-fatt li r-rikorrenti kellu f'idejh kopja ta' xi dokumenti tal-LPIS, bl-ebda mod ma jista' b'xi mod, jiġġustifika t-talba kontenuta f'dan ir-rikors.

In parentesi jingħad li waqt is-smigħ ta' din il-kawża, u anke fir-risposta tiegħu, l-intimat aċċenna għall-allegazzjoni li din l-iskrittura tat-12 ta' Mejju, 2017, kienet waħda nulla, għax allegatament saret b'qerq. Madanakollu, dan il-Bord iqies li meta wieħed jevalwa l-kontenut tan-nota ta' sottomissjonijiet tal-intimat, jirriżulta li ma baqgħetx issir insistenza fuq dan il-punt, u addirittura, il-maġġor parti tat-trattazzjoni kienet proprju msejjsa fuq il-kontenut ta' din l-iskrittura. Għalhekk, dan il-Bord, f'din is-sentenza, ma daħal f'ebda eżami dwar il-validità ommeno ta' din l-iskrittura.

DECIDE

Għaldaqstant, dan il-Bord qiegħed, għar-raġunijiet fuq esposti, iqies li għandu jiċħad it-talbiet tar-rikorrenti, u jilqa' s-sitt eċċezzjoni tal-intimat, bl-ispejjeż għandhom ikunu ssopportati mill-istess rikorrenti.

Maġistrat Dr. Simone Greċh

Janet Calleja
Deputat Reġistratur